KHRG ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့
ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ အသံများကိုမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း

အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်

၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ

မျက်ကွယ်ပြုခံရသော အခွင့်အရေးနှင့် ရုန်းကန်မှုများ

မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိအမျိုးသမီးများ၏သက်သေခံချက်များ

"ကျွန်မအမြင်ကတော့ အစိုးရပြောတာအားလုံးကို မယုံကြည်နိုင်သေးဘူး။ အစိုးရရော KNUရော သေနတ်ကိုင်ထားတာ ဟိုမှာဒီမှာတွေ့နေရတယ်။ သူတို့က အရင်တုန်းက ရန် သူတွေလေ။ အခုတော့ သူတို့ငြိမ်းချမ်းရေး ယူထားကြတယ်။ ကျွန်မ မယုံကြည်နိုင် သေးဘူး။ သူတို့သေနတ်တွေဆက်မကိုင် တော့ဘူးဆိုရင်တော့ ကျွန်မယုံကြည်နိုင်မယ်။"

နော် တ...၊ (မ၊ ၅၀နှစ်)၊ စ...ကျေးရွာ၊ ကဒီးဖူး ကျေးရွာအုပ်စု၊ သထုံမြို့နယ်၊ သထုံခရိုင်/မွန်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း (၂၀၁၂ မေလတွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်။)

၂၀၁၂ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်လအတွင်း ဤ *မျက်ကွယ်ပြုခံရသော အခွင့်အရေးနှင့်ရုန်းကန်မှုများ* အစီရင်ခံစာအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ရေးသား ပြုစု ချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ ထူးခြားခိုင်မာသော အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤကာလအတွင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်လာခြင်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး တို့အကြား ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပဏာမ အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှု ရရှိခြင်း၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှု လုပ်ငန်းစဉ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း၊ စစ်တပ်မှ ကျောထောက်နောက်ခံပြုထားသော အစိုးရမင်းများမှ ဆက်တိုက် အုပ်ချုပ်ခဲ့ခြင်းကို လမ်းကြောင်းပြောင်းစေခဲ့သည့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ တောင်ပြိုကမ်းပြို အနိုင်ရရှိခဲ့သော အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၁၅ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ကျင်းပနိုင်ခဲ့ခြင်း စသည့် ထူးခြားခိုင်မာသော အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဤဓာတ်ပုံကို KHRG ၏ဒေသခံကွင်းဆင်းလုပ်သားမှ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဖွန်လ ၆ ရက်တွင် လ.... ကျေးရွာ၊ ထန်းတပင်မြို့နယ်၊ တောင်ငူခရိုင်တွင် ရိုက်ကူးခဲ့ပြီး အမျိုးသမီးတစ်ဦးမှ လယ်ထဲတွင်အလုပ်လုပ်နေသောသူမ၏ယောကျ်ားအတွက် အစားအစာယူလာပေးနေသောပုံဖြစ်ပါသည်။ အိမ်မှ ပြင်ဆင်ချက်ပြုတ်ထားသောအစားအစာအားသူမ၏ယောကျ်ားနေ့ လည်စာအတွက်အိမ်မှယူလာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (*ဓာတ်ပုံ KHRG*)

KHRG အနေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်ပိုင်း၌ စစ်ရေးပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားစဉ်ကာလအတွင်း ကရင်အမျိုးသမီးများ ခံစားရသော လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများကို ၎င်းတို့ခွန်အားဖြင့် တွန်းလှန်ရင်ဆိုင်ကြပုံများအကြောင်း အသေးစိတ်ရေးသားတင်ပြထားသော *Dignity in the Shadow of Oppression* ဟူသည့် အစီရင်ခံ စာ ထုတ်ဝေပြီး ၁၀ နှစ် ကြာမှ ဤ *မျက်ကွယ်ပြုခံရသော အခွင့်အရေးနှင့် ရုန်းကန်မှုများ* အစီရင်ခံစာကို ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ထို့ကြောင့် ဤအစီရင်ခံစာအတွင်းတွင် အထက်ဖော်ပြပါ *Dignity in the Shadow of Oppression* အစီရင်ခံစာ၌ တင်ပြထားသောအမြင်များ၊ အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရခြင်းများကို ပြန်လည်ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ KHRG အဖွဲ့ဝင်များမှ ထပ်မံတင်ပြသော အချက်အလက်သစ်များကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းဖြင့် လက်ရှိအမျိုးသမီးများ ခံစားနေရသော အခြေအနေများကို မီးမောင်းထိုး တင်ပြထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းတွင်သာမကကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းတွင်ပါ အမျိုးသမီးများ၏ အရေးကို အရှိန်အဟုန်မြင့်မားအောင်လုပ်ဆောင်နေချိန်နှင့်အမျိုးသမီးများမှလည်းအနာဂတ်မြန်မာနိုင်ငံတွင်တန်းတူအခွင့်အရေး ရရှိရန် ကြိုးပမ်းတင်ပြနေချိန်တွင် KHRG အနေဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာကို အချိန်အခါသင့် ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဤအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည့် ဒေသခံ အမျိုးသမီးများ၏ ကိုယ်ပိုင်ဘဝများကို အသေးစိတ် ထင်ဟပ်စေသော ၎င်းတို့၏ အသံများမှာ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်လအတွင်း KHRG မှ ရယူ စုဆောင်းထားသည့် အမျိုးသမီးများအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း ၉၈ ခု အပါအဝင် သတင်းအချက်အလက် ၁၀၄၈ ခုအား ပြန်လည်ဆန်းစစ်ထားချက်များအပေါ် အခြေခံပြီးရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ပြောင်းလဲလာသော အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် အတွေ့အကြုံများကို လူအများမှ သေချာစွာ သိရှိနားလည် သဘောပေါက်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး ဤအစီရင်ခံစာကို တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ KHRG အနေဖြင့် ဒေသခံအမျိုးသမီးများမှ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ရှုထောင့်ဖြင့် တင်ပြလာသော အကြောင်းကိစ္စများဖြစ်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း၊ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်မှုများ၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် အခြားသော အကြောင်းကိစ္စရပ်များကို ယခု အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ကျား၊မ အခြေပြုအကြမ်းဖက်မှုများ အပါအဝင် အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများခံစားနေရသော လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများကို အဓိကထားတင်ပြထားပြီး မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်နေသော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများသည် အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် မတူကွဲပြားစွာ သက်ရောက်မှု ရှိကြောင်းကိုလည်း အဓိကထား တင်ပြထားပါသည်။

ထို့အပြင် အမျိုးသမီးများ၏ မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်ရန်အတွက် အသုံးပြုသော နည်းဗျူဟာများနှင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရနေမှုများအား ဥပဒေ၏ အကာအကွယ်ကိုရယူရန် ကြိုးပမ်းရာတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် စိန်ခေါ်မှုများအကြောင်းကိုလည်း ဤအစီရင်ခံစာတွင် မီးမောင်းထိုး တင်ပြထားပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာအတွင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ အမျိုးသမီးများ တင်ပြခဲ့သော စိုးရိမ်ပူပန်မှုများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ နေထိုင်မှုဘဝ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် လုပ်ဆောင်သင့်သည့် နည်းလမ်းများကို မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့များ၊ နိုင်ငံတကာမှ လူမှု အသင်းအဖွဲ့များနှင့် နိုင်ငံတကာမှ မြန်မာပြည် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စီမံကိန်းများတွင် ပါဝင်ကူညီပံ့ပိုးပေးနေသည့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းများအား တစ်ဖွဲ့ချင်းစီ ဦးတည်၍ အကြံဉာဏ်များ ထည့်သွင်းဆွေးနွေး အကြံပြုထားသည်။

KHRG အနေဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာသည် မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော အရေးပြဿနာများအား ဖြေရှင်းရန် လုပ်ဆောင်နေကြသော ပညာရှင်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအတွက် အလွန်အသုံးဝင်နိုင်သော အရင်းအမြစ်ဖြစ်စေမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဒေသခံ အမျိုးသမီးများ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများနှင့် ၎င်းတို့၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများအကြောင်းကို လူအများသိရှိရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ရာတွင်လည်း ဤအစီရင်ခံစာကို မှီငြမ်းအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်း ကျေးလက်ဒေသရှိ အမျိုးသမီးများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ အမြင်သဘောထား များကို ပိုမိုသိရှိလိုသော သာမန်ပြည်သူများအနေနှင့်လည်း အစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနည်းတူ ဤအစီရင်ခံစာအပေါ် စိတ်ပါဝင်စားမှု ရှိလိမ့်မည်ဟု KHRG မှယုံကြည်ထားပါသည်။

ဤ ပုံကို ဖာပွန်ခရိုင် ဒေါ့ဖူးကျေးရွာအုပ်စု ဘ...ကျေးရွာရှိတောင်ယာတွင် ၂၀၁၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့က ရိုက်ကူးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပုံတွင်အမျိုးသမီးများ ရှေးရိုးစဉ်လာအတိုင်း စပါးလှေ့နေပုံကို တွေ့မြင်ရပါမည်။ (ဓာတ်ပုံ *KHRG*)

ကေအဲန်ယူသတ်မှတ်ထားသောကရင်ပြည်နယ်နှင့်အစိုးရသတ်မှတ်ထားသော တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် နယ်နိမိတ်

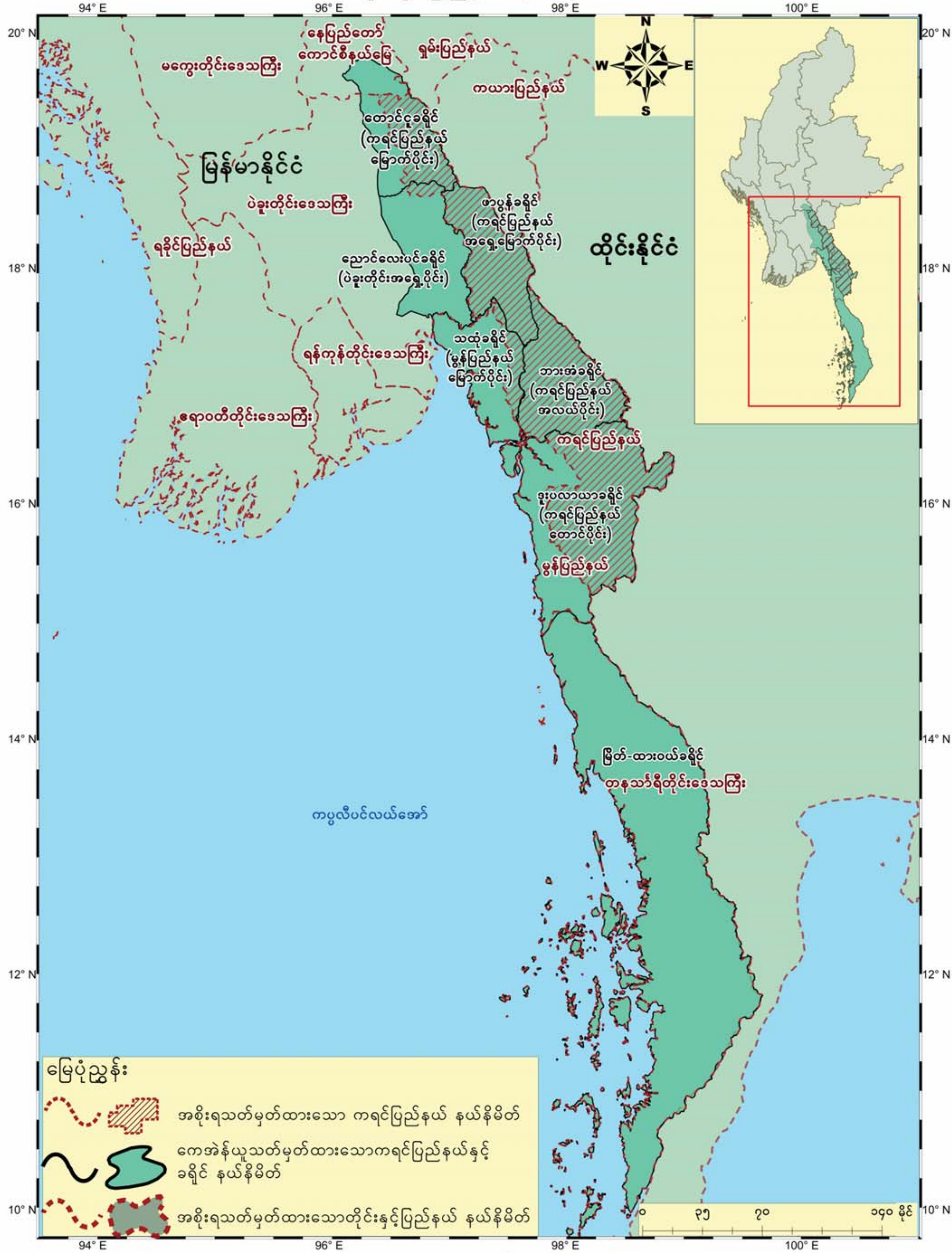

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့

အသေးစိတ်ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ

ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး

- မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးတို့မှ ပဏာမ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှု လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သော ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၂ ခုနှစ် မှစတင်၍ မတ်လ ၂၀၁၆ ခုနှစ်ထိ ကြားကာလများတွင် မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ကရင်လူမျိုးများ နေထိုင်ရာ ဒေသများမှ ကရင်အမျိုးသမီးများက ၎င်းတို့အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော ကျန်းမာရေး နှင့် ပညာရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် သံသယရှိပြီး အယုံအကြည်မရှိကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ကြသည်။ အစိုးရဝန်ထမ်းများအား ပို့ချထားသည့် သင်တန်းများနှင့် ထိုဝန်ထမ်းများ၏ ကျွမ်းကျင်မှုများအပေါ် ဒေသခံ အမျိုးသမီးများက သံသယရှိပြီး ကောင်းမွန်စွာ သင်တန်းပေးထားခြင်းမရှိသော ကျောင်းဆရာများ၊ ဆေးမှားပေးသော ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများနှင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပုံများကို ဆွေးနွေး တင်ပြထားသည်။

- ကျေးရွာများနှင့် မူလတန်းလွန်ကျောင်းများအကြား အလှမ်းဝေးကွာမှုသည် ကျေးလက်ဒေသများတွင် နေထိုင်ကြသော အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များအတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသနေ မိန်းကလေးများသည် ၎င်းတို့၏ လုံခြုံရေးကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ မိန်းကလေးများ အနေနှင့် မိသားစုနှင့်သာ နီးကပ်စွာ နေထိုင်သင့်သည်ဟူသော အယူအဆများကြောင့် မြို့များတွင် ပညာဆက်လက် သင်ယူရန်အတွက် တိုက်တွန်းအားပေးခြင်းမပြုကြပေ။

- ပြည့်စုံလုံလောက်သော ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု ရှိရာနှင့် ရွာများ အလှမ်းဝေးကွာမှုကြောင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းမငယ်လေးများအတွက် အကျိုးထိခိုက်မှုဖြစ်စေပါသည်။ ကျေးလက်တောရွာနေ အမျိုးသမီးများ အနေဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်တွင် သော်လည်းကောင်း၊ မီးဖွားရာတွင်သော်လည်းကောင်း၊ ဆေးရုံဆေးခန်းများတွင် သွားရောက်ပြသ မီးဖွားနိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ပြည့်စုံလုံလောက်သော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ရရှိနိုင်ခြင်းမရှိပဲ အမျိုးသမီး များသည် နေအိမ်တွင်သာ ဆက်လက် မီးဖွားနေရသည့် စိုးရိမ်မှု အခြေအနေများကို တင်ပြထားသည်။ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ရန်အတွက် အခြားသော အတားအဆီး များမှာ ခရီးသွားရာတွင် လုံခြုံမှုမရှိခြင်းနှင့် ဆေးဝါး၊ ဆေးကုသမှုခံယူရန်အတွက် ငွေကြေးပြည့်စုံ လုံလောက်မှု မရှိခြင်း စသည်များဖြစ်ကြပါသည်။

- ၂၀၁၂ ခုနှစ် ပဏာမ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှုလက်မှတ် ရေးထိုးပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ အချို့ဒေသများတွင် တိုက်ပွဲများ၊ ပဋိပက္ခများ လျော့နည်းလာသည့်အတွက် အမျိုးသားများ ကျေးရွာထဲတွင် ပြန်လည်နေထိုင်လာကြပြီး အကျိုးဆက်အနေဖြင့် အမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာ သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရာထူးများမှ ဖယ်ရှားခံကြရကြောင်း အမျိုးသမီးအချို့က ၎င်းတို့၏ တွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြကြသည်။

ဤပုံကို ခ…ကျေးရွာ၊ဒေးဝါးကျေးရွာအုပ်စု၊ဖာပွန်ခရိုင် တွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၀ ရက်နေ့က KHRG ၏ ဒေသခံအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးမှ ရိုက်ကူးထားပါသည်။ ပုံတွင်အမျိုးသမီးငယ်နှစ်ဦး ကျေးရွာများတွင် လုပ်လေ့ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းတွင်ပါဝင်လုပ်ကိုင်နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ *(ဓာတ်ပုံ KHRG)*

ဤဓာတ်ပုံကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင်ရိုက်ကူးခဲ့ပြီး မ…. ကျေးရွာ၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီး မြို့နယ်၊ ဒူးပလာယာခရိုင်မှ အစိုးရသူနာပြုတစ်ဦး၏ ပုံဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသူနာပြုမှ ၂ နှစ်အောက် ကလေးငယ်များ ကာကွယ်ဆေးထိုးရန်တိုက်တွန်းခဲ့ပြီး ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်တစ်ဦးအားကျန်းမာရေးစစ်ဆေးပေးနေသောပုံဖြစ်ပါသည်။ *(ဓာတ်ပုံ KHRG)*

- အမျိုးသမီးများက ၎င်းတို့အနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ကျောင်းများနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ အကြောင်း ပိုမိုနားလည်သိရှိရန် မေးခွန်းများမေးချင်ကြသော်လည်း ထိုသတင်းအချက်အလက်များ ရရှိရန် သို့မဟုတ် အကြံဥာဏ်များရယူရန် နည်းလမ်းများရှာဖွေသည့်အချိန်တွင် အတားအဆီးများနှင့် တွေ့ကြုံရသည့်အကြောင်းများ ကိုလည်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာပြည် အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ၏ အရည်အသွေးသည် ဝန်ထမ်း တစ်ဦးချင်းစီ၏ စိတ်နေသဘောထား အပေါ်တွင် များစွာမူတည်သည်ဟု ခံစားရကြောင်း အမျိုးသမီးအချို့မှ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုကြပါသည်။
- ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍတွင် တိုးတိုးတိတ်တိတ်တစ်မျိုး ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် တစ်ဖုံ ငွေကြေး တောင်းခံမှုများကြောင့် အမျိုးသမီးများအနေနှင့် ၎င်းတို့အတွက် အရေးပါသည့် ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူရန် အခက်အခဲ ကြုံတွေ့ကြရပါသည်။ တိုးတိုးတိတ်တိတ် တောင်းဆိုသည့်ငွေများတွင် ကျောင်းများ၌ ခေါင်းစဉ်အတိအကျ သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိဘဲ အပိုထပ်ဆောင်းတောင်းဆိုသည့် ငွေကြေးများကို ဆိုလိုပါသည်။

အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး၊ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တိုးချဲ့လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ၂၀၁၅ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ

- ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပဏာမ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်နှင့် တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက် စာချုပ်များကို ခေါင်းဆောင်များမှ လက်မှတ်ရေးထိုး ခဲ့ကြသော်လည်း အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ နေထိုင်ရာဒေသများတွင် လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များ ဆက်လက် တပ်စွဲထားခြင်းကြောင့် ဘဝလုံခြုံမှု အာမခံချက် အပြည့်အဝ မရှိသေးကြောင်း၊ အဓိကအားဖြင့် ကျား၊မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများ ပိုမိုများပြားလာနိုင်သည်ဟု အမျိုးသမီးများက ဆက်လက် တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ဤကဲ့သို့သော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများ ဆက်လက်တည်ရှိနေခြင်းသည် အမျိုးသမီးများ၏ စားဝတ်နေရေးအတွက် လယ်ယာစိုက်ခင်းများနှင့် တောထဲသို့ သွားရောက်အလုပ်လုပ်ရန်သော်လည်းကောင်း၊ စာသင်ကျောင်းများနှင့် ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းများသို့ သွားရောက်ရန်သော်လည်းကောင်း အဟန့်အတားများ ဖြစ်စေပါသည်။
- ၂၀၁၅ခုနှစ် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲသည် ကရင်လူမျိုးများနှင့် သက်ဆိုင်မှုရှိသည်ဟု မမြင်ကြကြောင်း အမျိုးသမီး အများစုက တင်ပြခဲ့ကြသည်။ အချို့သော အမျိုးသမီးများက ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်အား အကောင်းမြင်သော်လည်း ကျန်သောအမျိုးသမီးများမှာမူ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်အပေါ် ဝေဖန်ပြောဆိုမှု မှတ်ချက်တစ်စုံတစ်ရာမပေးလိုကြပါ။

ဤပုံကို ၂၀၁၄ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁ရက်၊ ဂ---ကျေးရွာ၊ ထန်းတပင်မြို့နယ်၊ တောင်ငူခရိုင်တွင် KHRGဒေသခံအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးမှ ရိုက်ကူးထားပြီး တပ်မတော်စစ်သားနှင့်စစ်ကားများက---ရွာသို့ရွှေ့ပြောင်းသွားသည့်ပုံဖြစ်ပါသည်။ ဓါတ်ပုံထဲတွင်ပါရှိသည့်တပ်မတော်စစ်သားများပုံသည် (စကခ)အမှတ်၅ အဖွဲ့မှ တပ်မတော် စစ်သားများဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါစစ်သားများသည် ဘူးဆရွာရှိ အရှေ့တန်း တပ်စခန်းသို့၎င်းတို့စစ်ကြောင်းမှ ပြောင်းရွှေ့၊ ရိက္ခာသယ်ယူနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။တချိန်တည်းမှာပင် ၎င်းတို့သည် လမ်းများကိုလည်း ပြုပြင်ခဲ့ကြပါသည်။ (*ဓာတ်ပုံ KHRG*)

ဤပုံကို KHRG သတင်းစုဆောင်းသူမှ ၂၀၁၅ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၈ရက်နေ့၊ကျုံဒိုးမြို့နယ်၊ ဒူးပလာယာခရိုင် တွင် ရိုက်ကူးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပုံတွင် ကျောင်းဆရာမများမှ တစ်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအတွက် မဲရေတွက်ခြင်းကို ကူညီပေးနေသည် ကိုမြင်တွေ့ ရပါမည်။ *(ဓာတ်ပုံ KHRG)*

ကျား၊မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု

- စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာကျန်းမာရေးချို့တဲ့သော အမျိုးသမီးများနှင့် အတန်းပညာနိမ့်ပါးသော အမျိုးသမီးများသည် သာမန် အမျိုးသမီးများထက် ကျား၊မအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများကို ပိုမို ခံစားကြရကြောင်း KHRG၏ သတင်းမှတ်တမ်းများတွင် အများအပြား တွေ့ရှိရပါသည်။ စိတ်ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့သူအမျိုးသမီးများသည် သာမန်အမျိုးသမီးများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အကြမ်းဖက်မှုများကို ခွန်အားဖြင့် ပြန်လည်ခုခံတွန်းလှန်ရန် အင်အားနည်းပါးသည်ဟု ယူဆထားသည်။ ထို့အပြင် စိတ်ကျန်းမာရေး ခံစားနေရသူများအပေါ် ထားရှိသော မကောင်းမြင်မှုများကြောင့် ၎င်းတို့ခံစားရသော အကြမ်းဖက်မှုများကို တင်ပြတိုင်ကြားနိုင်ရန်နှင့် ဥပဒေ၏အကာအကွယ်ကို ရယူရန် ပိုမို ခက်ခဲစေပါသည်။

- လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်သူများသည် ၎င်းတို့ကျူးလွန်ခဲ့သောအမျိုးသမီးနှင့် ထိုအမျိုးသမီး၏ မိသားစုဝင်များကို မှုခင်းဖြစ်ပွားသည့် အကြောင်းများ သက်ဆိုင်ရာသို့ တိုင်ကြားမှုများ၊ သတင်းပေးမှုများပြောဆိုခြင်း မပြုရန် ပြင်းထန်စွာ ကိုယ်ထိလက်ရောက် အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့် ထင်ပေါ်စွာ ခြိမ်းခြောက်ပြောဆိုခြင်းများ ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။ ကျား၊မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုကို ကျူးလွန်သူများသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ရပ်များအတွက် အပြစ်ရှိသည်ဟု မယူဆကြဘဲ ထပ်တလဲလဲ ကျူးလွန်ကြပြီး တိုင်ကြားရန်ကြိုးပမ်းသူ အမျိုးသမီးများ ကိုလည်း အစဉ်အမြဲ တုံ့ပြန်ခြိမ်းခြောက်ဖိနှိပ်မှုများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကျူးလွန်သူသည် စစ်တပ်မှ အမှုထမ်းကဲ့သို့သော အာဏာရှိသူ ဖြစ်ပါက ထိုကဲ့သို့ ပြုမူနိုင်ချေ ပိုများသည်။

- ကျား၊မအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများကို ခံစားခဲ့ကြရသော အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ဥပဒေလမ်းကြောင်းအရ အကူအညီယူရာတွင် အခက်အခဲအတားအဆီးများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရပါသည်။ အကြမ်းဖက်မှုအတွက် တိုင်ကြားသူအမျိုးသမီးများ၏ တိုင်ကြားချက်ကို ယုံကြည်မှုမရှိပဲ ကျူးလွန်ခံရသူ အမျိုးသမီးများအနေနှင့် ၎င်းတို့ခံစားခဲ့ရခြင်းအတွက် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်တွင် တာဝန်ရှိသည်ဟု ဝေဖန်အပြစ်တင်လေ့ရှိသည်။ ကျား၊မအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်ခံရသူများကို လျော်ကြေးငွေ အနည်းငယ်ဖြင့် နှစ်သိမ့်ခြင်းသည် လုံလောက်သည့် ဖြေရှင်းနည်း မဟုတ်သကဲ့သို့ သင့်လျော်သော ဖြေရှင်းနည်းလည်း မဟုတ်ပါ။

> *"ကျွန်မ အရမ်းစိတ်မကောင်း ဖြစ်ရပါတယ်။ ဒီကိစ္စကို သွားတိုင်ဖို့စဉ်းစားမိပေမဲ့ သွားမတိုင်ရဲဘူး။ ကျွန်မသွားတိုင်ရင် သူကျွန်မကိုသတ်မှာ။...ကျွန်မဒီအမှုကို ရွာသူကြီးဆီတင်ပြရင် သူ ကြိုက်မှာလား။ ကျွန်မ တကယ်တင်ပြရင် သူ့ဂုဏ်သိက္ခာကို စော်ကားတယ်ဆိုပြီး သူကျွန် မကို သတ်မယ်လို့ပြောမယ်ထင်တာဘဲ။ သူကျွန်မကို ဒီလိုပြောမှာပဲ။"*
>
> နော်အ...၊ (မ၊ ၄၅နှစ်)၊ စ...ကျေးရွာ၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ဒူးပလာယာခရိုင်/ ကရင်ပြည်နယ်တောင်ပိုင်း (၂၀၁၂ ဇူလိုင်လတွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်။)

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများနှင့် မြေယာသိမ်းဆည်းမှုပြဿနာ

- မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းတစ်လျှောက်တွင်ရှိသော အမျိုးသမီးများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသော အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုအများစုမှာ မြေယာသိမ်းဆည်းခံရမှုပင် ဖြစ်ပါသည်။ မြေယာသိမ်းဆည်းမှုအား ကျူးလွန်သူများမှာ တပ်မတော်၊ မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ နယ်ခြားစောင့်တပ်၊ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရ တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

အထက်ပါဓာတ်ပြပါပုံကို ၂၀၁၅ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၃ရက်၊ မယ်က လောကျေးနယ်၊ဘူးသိုမြို့နယ်၊ ဖာပွန်ခရိုင်၊ တွင် ရိုက်ယူခဲ့သည်။ အလယ်ကအမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည်မင်္ဂလာဆောင်ပြီးသူမ၏သူငယ်ချင်းနှစ် ယောက်နှင့်အတူ အိမ်ကိုပြန်လာသည့်ပုံဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ KHRG)*

ဤပုံကို ၂၀၁၃ခုနှစ်ဖွန်လ၂၉ရက်နေ့တွင်ရိုက်ကူးထားပြီး န...ကျေးရွာ၊ဘွာဒဲကျေးရွာအုပ်စု၊ ဘူးသိုမြို့နယ်၊ဖာပွန်ခရိုင်၊ မှ ၁၅နှစ် အရွယ်ရှိ နော် ဖ...၏ ပုံဖြစ်ပါသည်။ သူမကို ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးနေရသူ ကရင်လူမျိုးများအား အကူအညီပေးရေးကော်မတီမှ ပေးလှူသော ဆန်အိတ် အားသယ်ဆောင်နေပုံကို တွေ့မြင်ရပါမည်။ သူမတို့နေထိုင်ရာ ဒေသတွင် အစာရေစာရှားပါးမှုကြောင့် သူမတို့မိသားစုသည် သူတစ်ပါးလှူဒါန်းသောဆန်ကို ရယူရပါသည်။ *(ဓာတ်ပုံ KHRG)*

- လမ်းများဖေါက်လုပ်ခြင်းများ၊အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ခြင်းများ၊ စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဓာတ်သတ္တုတူးဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းများစသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကြောင့် မြေယာသိမ်းဆည်းမှုများ ပိုမိုများပြားလာပါသည်။ အမျိုးသမီးများအနေနှင့် ၎င်းတို့၏ ဒေသအတွက် အမှန်တကယ် အကျိုးရရှိစေရန် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအတွက် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုများ လုပ်ဆောင်ရာတွင် ၎င်းတို့အား ပါဝင်ဆွေးနွေး အကြံပေးခွင့်ပေးရန်လိုလားကြသည်။

- အမျိုးသမီးများမှ မြေယာသိမ်းဆည်းခံရမှုများအပေါ် တုံ့ပြန်နိုင်ရန်အတွက် တိုင်ကြားစာပေးပို့ခြင်း၊ မြေယာသိမ်းဆည်းသူများနှင့် တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းခြင်း၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများထံ သတင်းပို့ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့ပိုင်ဆိုင်သောမြေယာများကို မှတ်ပုံတင်နိုင်ရန်နည်းလမ်းရှာဖွေခြင်းကဲ့သို့သော နည်းလမ်းမျိုးစုံကို အသုံးပြုကြကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြသည်။ မြေယာသိမ်းဆည်းခံရခြင်းများအတွက် လျော်ကြေးငွေရရှိရန်၊ နှစ်ဖက်တွေ့ဆုံ ညှိနှိုင်းနိုင်ရန်၊ သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များမှ လာရောက် စစ်ဆေးပေးရန် စသည့်နည်းလမ်းများဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ရန်လည်း အမျိုးသမီးများမှ ကြိုးပမ်းကြပါသည်။

ဤပုံသည် ၂၀၁၂ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့တွင်ရိုက်ယူခဲ့သည်။အမျိုးသမီးငယ်တစ်ယောက်သည် က---ရွာ၊ကျော်ဖာကျေးရွာအုပ်စု၊ ဘူးသိုမြို့နယ်၊ဖာပွန်ခရိုင် နားတွင်စပါးခြွေလှေ့နေသောပုံဖြစ်သည်။ (*ဓာတ်ပုံ KHRG*)

အထက်ပါဖော်ပြပါပုံသည် ၂၀၁၂ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၃ရက်၊ မုန်းမြို့နယ်၊ညောင်လေးပင်ခရိုင်တွင် KHRG အဖွဲ့ဝင် ကွင်းဆင်းလုပ်သားတစ်ဦးမှရိုက်ယူခဲ့ပါသည်။တောင်ယာဒေသတွင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်နှင့် သူမရဲ့ကလေးတစ်ဦး၏ပုံ ဖြစ်သည်။ (*ဓာတ်ပုံ KHRG*)

- အမျိုးသမီးများသည် မြေယာသိမ်းဆည်းခံရခြင်းများအတွက် တရားဥပဒေ၏ အကူအညီရယူရန် ကြိုးပမ်းရာတွင် အများအားဖြင့် အနှောင့်အယှက် အတားအဆီးများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ကြရသည်။ ထိုအထဲတွင် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များနှင့် တွေ့ဆုံနိုင်ရန် ခက်ခဲခြင်းနှင့် ရွာသားများမှ သိမ်းဆည်းခံ မြေယာများနှင့် ပတ်သက်၍ တိကျသော သတင်းအချက်အလက်များ မရရှိခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ သိမ်းဆည်းခံ မြေယာများအတွက် လျော်ကြေးငွေပေးမည်ဟု ကတိပြုရာတွင်လည်းကောင်း၊ လျော်ကြေးငွေများ ပေးရာတွင် လည်းကောင်း၊ ပေးချေမည့် သို့မဟုတ် ပေးချေသည့် ငွေပမာဏ အလွန်နည်းသည့်အတွက် အမျိုးသမီးများအနေနှင့် ကျေနပ်မှု မရှိကြပေ။

အထက်ပါဖော်ပြပါပုံတွင်ရှိသော အမျိုးသမီးများသည် ၂၀၁၅ခုနှစ်ဩဂုတ်လ၊လ…ရွာ၊ ဝါးမီးခလတ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ပိုင်ကျုံမြို့နယ်၊ ဖာပွန်ခရိုင် တွင် ပြုလုပ်သော KHRG တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်ခဲ့သော ပုံဖြစ်သည်။ (*ဓာတ်ပုံ KHRG*)

အထက်ပါဖော်ပြပါပုံသည်၂၀၁၅ခုနှစ်ဧပြီလ၂၈ရက်၊ဘီ---ရွာ၊ မယ်ကလောကျေးရွာအုပ်စု၊ ဘူးသိုမြို့နယ်၊ ဖာပွန်ခရိုင်တွင်ရိုက်ယူခဲ့သည်။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည် ၎င်း၏ ရိုးရာဓလေ့အစဉ်အလာပွဲကို ကျင်းပရန် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ပါဝင်ဆင်နွှဲနေသောပုံဖြစ်သည်။ (*ဓာတ်ပုံ KHRG*)

- အထူးသဖြင့် အိမ်ထောင်မရှိသောအမျိုးသမီးများ၊ မုဆိုးမများနှင့် ခင်ပွန်းသည် အဝေးသို့ ရောက်ရှိနေသော အမျိုးသမီးများအနေနှင့် မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်း ကိစ္စများတွင် ဖိအားပေးခံရသည် သာမက ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ရေး စီမံကိန်း များ၏ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ ကိုလည်း ခံစားရသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများတွင် အကာအကွယ်မဲ့သူများ အဖြစ် ပိုမို၍ ခံစားကြရသည်။

- မြစ်ရေညစ်ညမ်းခြင်း၊ လယ်ယာမြေများရေတိုက်စားမှုကြောင့်ပျက်စီးခြင်းနှင့် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း သို့မဟုတ် အများပိုင် သစ်တောများကို အသုံးပြုနိုင်ခွင့် ဆုံးရှုံးခြင်းစသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများသည် အမျိုးသမီးများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို များစွာ ထိခိုက်နစ်နာစေပါသည်။ ထို့အပြင် ခန့်မှန်း၍မရနိုင်သော ရာသီဥတုအခြေအနေနှင့် သီးနှံဖျက် ပိုးများသည်လည်း ၎င်းတို့၏ စားဝတ်နေရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်အကိုင်များ အပေါ် ထပ်လောင်း ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေသည့် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်ကြောင်း အမျိုးသမီးများက ဖော်ပြကြသည်။

"ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းတွေလုပ်ရင်သေသေချာချာစဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပြီးမှ လုပ်ဆောင်သင့်ပါတယ်။ ဒါမှ စီမံကိန်းအပေါ်သဘော တူထားတဲ့ သူတွေ အားလုံး အတွက် အကျိုးရှိ နိုင်မှာပါ။ လူတွေအ တွက် ဆိုးကျိုးသက် ရောက် စေမဲ့ စီမံကိန်း မျိုးတော့ မဖြစ်သင့်ဘူး။"

တ...၊ (မ၊ ၅၁ နှစ်)၊ ဃ...မြို့၊ တောင်ငူခရိုင်/ကရင်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း (၂၀၁၃ ဩဂုတ်လ တွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်။)

မြေမြှုပ်မိုင်းများ

- အစိုးရနှင့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးတို့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပဏာမ သဘောတူညီမှု ရယူခဲ့ကြသော်လည်း မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ အမျိုးသမီးများက ၎င်းတို့သည် မြေမြှုပ်မိုင်းအန္တရာယ်များကို ဆက်လက်ရင်ဆိုင်နေရကြောင်း တင်ပြကြပါသည်။ မြေမြှုပ်မိုင်း အန္တရာယ်ဟုဆိုရာတွင် မြေမြှုပ်မိုင်းများကြောင့် လူသေဆုံးရခြင်း၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခြင်း၊ ကျွဲ၊နွားနှင့် အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ ဆုံးရှုံးရခြင်းကြောင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ခက်ခဲလာခြင်းနှင့် မြေမြှုပ်မိုင်း များကြောင့် လယ်ယာစိုက်ခင်းများနှင့် တောထဲသို့ သွား ရောက်အလုပ်လုပ်ရန် အကန့်အသတ် ဖြစ်ခြင်း စသည် တို့ပါဝင်သည်။

ဤပုံကို KHRG၏ဒေသခံအဖွဲ့ဝင်မှ ၂၀၁၂ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့ နယ်တွင် ရိုက်ကူးထားပြီး မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် ဒဏ်ရာရရှိသူ အသက် ၄၇နှစ်အရွယ် နော်ဂ.....၏ပုံ ဖြစ်ပါသည်။ သူမကို ဆေးကုသမှုခံယူရန် ထိုင်းနိုင်ငံမဲဆောက်ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ပါသည်။ သူမမိုင်းနင်းမိသည့်နေရာတွင်မည်သည့်အမှတ်အသားသတိပေး ချက်တစ်ခုမှ မရှိပါ။သူမမိုင်း နင်းမိသည့်နောက်မှသာထိုနေရာတွင်သတိပေးသည့်အမှတ်အသားကို လာရောက်စိုက် ထူထား ပါသည်။ *(ဓာတ်ပုံ KHRG)*

- မြေမြှုပ်မိုင်းများကြောင့် ခင်ပွန်းသည် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသော အမျိုးသမီးများမှလည်း ၎င်းတို့အနေဖြင့် မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက် ပင်ပန်းကြီးစွာ ရုန်းကန်ကြရကြောင်း KHRG ထံသို့ အသနားခံ တင်ပြခဲ့ကြသည်။

အဓမ္မ လုပ်အားပေးခိုင်းစေခြင်း

- ၂၀၁၂ခုနှစ် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပဏာမ သဘောတူညီမှုရရှိပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများမှ အတင်းအဓမ္မ လုပ်အားပေးစေခိုင်းခံရမှုအကြောင်း တင်ပြပြောဆိုခြင်း အနည်းငယ်သာရှိသည်။ သို့သော် အချို့အခြေအနေများတွင် အမျိုးသမီးများသည် တပ်မတော် သို့မဟုတ် မြန်မာပြည် အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ နယ်ခြားစောင့်တပ်များအတွက် ဝါးခုတ်ခြင်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးတွင် ပိုင်းကူပေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် သက်ကယ်အမိုးများ ပေးရခြင်း စသော အလုပ်များ လုပ်ကိုင်ပေးရကြောင်း တင်ပြကြ သည်။

- အဓမ္မလုပ်အားပေးစေခိုင်းခံရသော အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် သင့်တော်သော လုပ်အားခ ရရှိသည်ဟူ၍ တင် ပြထားသော အစီရင်ခံစာများ KHRG မှလက်ခံရရှိခြင်းမရှိပေ။ အချို့ကိစ္စရပ်များတွင် ရွာသားများသည် အတင်းအဓမ္မ လုပ်အားပေး စေခိုင်းသူများနှင့် တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပြီး လုပ်အားပေး စေခိုင်းခြင်းများကို လျှော့ချပေးရန် တောင်းဆိုနိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း အချို့သောသူများ သည် လုပ်အားပေးရန်အတွက် ငြင်းဆန်ခြင်းကြောင့် အပြစ်ပေးခံကြရသည်။

သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ခြိမ်းခြောက်မှုပြုခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက် ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ခြင်း

- သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ခြိမ်းခြောက်မှုများပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ခြင်း စသည်တို့ကို ခံစားရသူ အများစုမှာ အမျိုးသားများ ဖြစ်ကြောင်း KHRG မှရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များတွင် တွေ့ရှိရသည်။ အမျိုးသမီးများ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ခြိမ်းခြောက်ခံရခြင်းနှင့် အကြမ်းဖက်ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ခံရသည့် ဖြစ်ရပ်များဖြစ်ပေါ်ရာတွင် အောက်လမ်းအတတ်များကျင့်သုံးခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းဝယ်သုံးစွဲခြင်းကို ဆန့်ကျင်ပြောဆိုမှုများပြုခြင်းစသည့်ဟု စွပ်စွဲခံရခြင်းများကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

- အခွင့်အရေးတစ်ခုခုကို ချိုးဖောက်ခံရသော အမျိုးသမီးများသည် တရားဥပဒေ၏ အကူအညီကိုရယူရန် ကြိုးပမ်းကြသောအခါ ကျူးလွန်သူများ၏ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုများကို ကြုံတွေ့ခံစားကြရသည်။

- အဖြစ်အပျက် အများစုတွင် ကျူးလွန်သူများက ပေးသော လျော်ကြေးများနှင့် ၎င်းတို့တောင်းဆိုသော အချက်များကို ကျူးလွန်ခံရသူအမျိုးသမီးများက လက်ခံရန် ဆန္ဒမရှိကြောင်း အမျိုးသမီးများက တင်ပြထားသည်။

ဤပုံကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၅ ရက် နေ့တွင် ဒေသခံ KHRG အဖွဲ့ဝင်မှ ဇ……ကျေးရွာ၊ စခန်းကြီးကျေးရွာအုပ်စု၊ သထုံမြို့နယ်၊ သထုံခရိုင် ၌ ရိုက်ကူးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပုံတွင် မ ပ…နှင့်သူမ၏ ကလေးနှစ်ဦးကို သူတို့၏အိမ်ရှေ့တွင် တွေ့မြင်ရပေမည်။ သူမ၏ခင်ပွန်းစောဘ……သည်ဓားပြမှုဖြင့် စွပ်စွဲခံရပြီး ရဲများက သူ့ကိုရှာဖွေရန် သူမတို့၏အိမ်သို့ ညသန်းခေါင်အချိန်မတော် ဝင်ရောက်လာခဲ့ကြပါသည်။ ရဲများသည် မ ပ…..ကို သေနတ်ဖြင့်ချိန်ရွယ် ခြိမ်းခြောက်ပြီး သူမယောကျ်ား မည်သည့်နေရာတွင်ရှိသည်ကို ပြောဆိုစေခဲ့ပါသည်။ *(ဓါတ်ပုံ KHRG)*

အဓမ္မ အခွန်ကောက်ခံခြင်းနှင့် ခြိမ်းခြောက် ငွေညှစ်ခြင်း

- KHRG သတင်းစုဆောင်းသော နေရာဒေသတစ်လျှောက်တွင် နေထိုင်သည့် အမျိုးသမီးများက ၎င်းတို့အနေနှင့် အဓမ္မအခွန်ကောက်ခံခြင်းနှင့် ခြိမ်းခြောက်ငွေညှစ်ခြင်းများကို တွေ့ကြုံခံစား ကြရကြောင်း တင်ပြကြသည်။ ဤကဲ့သို့ အဓမ္မအခွန်ကောက်ခံခြင်းနှင့် ခြိမ်းခြောက် ငွေညှစ်ခြင်းများကို လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များ သို့မဟုတ် ရဲများက လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများဖြစ်သော လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ သစ်ခုတ် လုပ်ငန်းများနှင့် ခရီးသွားသော အခါများတွင် မပေးမနေရ အဓမ္မအခွန်ကောက်ခံခြင်းများကြောင့် အမျိုးသမီးများအတွက် များစွာထိခိုက်နစ်နာစေပါသည်။ ခြိမ်းခြောက် ငွေညှစ်ခြင်းများမှာ မကြာခဏ ဖြစ်ပွားလေ့မရှိသော်လည်း ရာဇဝတ်မှုများဖြေရှင်းနေစဉ်တွင် အမှုဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အမျိုးသမီးများအား လာဘ်ထိုးစေသည်။

- အမျိုးသမီးများတုံ့ပြန်လုပ်ဆောင်သည့် အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများသည် မတရား အခွန်ကောက်ခံခြင်းများကို ပေးဆောင်ရန်ငြင်းဆန်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခွန်ကောက်ခံသူများနှင့် တွေ့ဆုံပြီး အခွန်ငွေလျှော့ပေါ့ပေးရန်တောင်းဆိုခြင်း သို့မဟုတ် တရားဝင်ငွေလက်ခံဖြတ်ပိုင်းများ တောင်းခံခြင်း စသည့်အရာများကို လုပ်ဆောင်ကြပါ သည်။

"ပုံမှန်အားဖြင့် လူတွေက ခံရတဲ့အမျိုးသမီးကိုဘဲ အရင်အပြစ်ပြောကြတာဘဲ။ သူတို့က ကောင်းကောင်းမနေလို့ ဒါမှမဟုတ် အဝတ်အစားကိုဆင်ဆင်ခြင်ခြင်မဝတ်လို့ဒီလိုဖြစ်ရတာဆိုပြီးအပြစ်တင်ကြတယ်။အကြမ်းဖက်မှုက ခဏခဏဖြစ်တယ်ဆိုရင်လည်းလူတွေက ဒါကိုအခွင့်မပြုကျင့်မှုလို့မပြောချင်ဘူး။ နှစ်ဦးသဘောတူလို့ ဒီလိုခဏခဏဖြစ်ရတာပေါ့ ဆိုပြီးယူဆကြတယ်။"

နော် တ…(မ) ကရင်အမျိုးသမီးအဖွဲ့ကိုယ်စားလှယ် (၂၀၁၆ မတ်လ တွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းပြုလုပ်ခဲ့သည်။)

အကြံပြုတင်ပြချက်များ

အောက်ပါအကြံပြုချက်များသည် အဓိကသတင်းပေးသူများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ၊ KHRG သတင်းအချက်အလက်များကို ကွင်းဆင်းရယူမှုများမှရရှိခဲ့ပြီး စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးတာဝန်ခံများ နှင့် KHRG သတင်းကွင်းဆင်းလေ့လာသူများမှပူး ပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော အကြံပြု ချက်များ ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ(အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ဥပဒေပြုအဖွဲ့များ)နှင့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးတို့မှ လုပ်ဆောင်သင့်သည့် အရာများ

- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပပျောက်ရေး သဘောတူညီချက်စာချုပ် (CEDAW) ၏ အပိုဒ် ၁၊ ၂ နှင့် ၄င်းစာချုပ်ပါ အထွေထွေ အကြံပြုချက် အမှတ်စဉ် ၁၉ နှင့် ၃၃ များအရ ဥပဒေပြုယန္တရားတစ်ခုလုံး မှန်ကန်တိုးတက်လာစေရန် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်း ဖက်မှုဆန့်ကျင်ရေး ဥပဒေကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းပေးခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးများအနေနှင့် ၎င်းတို့ခံစားရသော ကျား၊မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် အခြားသောမြေယာ သိမ်းဆည်းမှုများကို ဒေသခံအာဏာပိုင်များထံ အန္တရာယ်ကင်းစွာ တိုင်ကြားတင်ပြနိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်။ ထိုမှတဆင့် ဒေသခံအာဏာပိုင်များမှ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို လွတ်လပ်၍ ဘက်လိုက်မှုကင်းသော အရပ်ဘက် တရားရုံးများသို့ တင်ပြ တရားစွဲဆိုနိုင်မည်ဖြစ် မည်။

- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပပျောက်ရေး သဘောတူညီချက်စာချုပ်(CEDAW) ၏ အပိုဒ် ၁၊ ၂၊ ၅ နှင့် ၄င်းစာချုပ်ပါ အထွေထွေ အကြံပြုချက် အမှတ်စဉ် ၁၉ အရ ဒေသခံအာဏာပိုင်များ၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး အာဏာပိုင်များနှင့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိ သူများသည် ကျား၊မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်သော အမှုအခင်းများကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် တရားဥပဒေနှင့်အညီ ဆီလျော်သင့်မြတ်စွာ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းခြင်း ရှိစေရန် လုပ်ဆောင်ရမည်။ အမျိုးသမီးများကို ထိခိုက်နစ်နာစေမည့် လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် လူမှုရေး ထုံးတမ်းစဉ်လာအပြုအမူများ ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ရန် အထက်ပါတာဝန်ရှိသူများအားလုံး သိရှိနားလည်လာစေရန် လုပ်ဆောင်ရပါမည်။

- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပပျောက်ရေး သဘောတူညီချက်စာချုပ်(CEDAW) ၏ အပိုဒ် ၁၊ ၂၊ ၅၊ ၁၄-၁၆ နှင့် ၄င်းစာချုပ်ပါ အထွေထွေ အကြံပြုချက် အမှတ်စဉ် ၃၊၂၁၊၂၇နှင့်၃၄ များအရ ကျား၊ မတန်းတူညီမျှမှုမရှိခြင်း၊ အမျိုးသမီးများမှ အမျိုးသားများနှင့် အတူတကွ မိမိတို့ ပိုင်ဆိုင်သောမြေယာများကို မှတ်ပုံတင်ခွင့် အပါအဝင် ကျေးလက်ဒေသရှိ အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးများနှင့် ပတ်သက်၍ ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်စေရန် မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့် ဒေသအတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးရုံးများကို အမြင်ဖွင့်သင်တန်းများပေးခြင်းတို့ကိုလုပ်ဆောင် ပေးသင့်ပါသည်။

- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပပျောက်ရေး သဘောတူညီချက်စာချုပ်(CEDAW) ၏ အပိုဒ် ၁၊ ၄၊ ၇၊ ၈ နှင့် ၄င်းစာချုပ်ပါ အထွေထွေ အကြံပြုချက် အမှတ်စဉ် ၅၊ ၂၃ နှင့် ၂၅ များအရ ရပ်ကွက်ကျေးရွာ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့များတွင် နိုင်ငံ ကိုယ်စား ပြု အဆင့်များတွင်ရှိသော ခေါင်းဆောင်ပိုင်းရာထူးများတွင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးပေါင်းစုံမှ အမျိုးသမီးများ၊ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရာမှ ပြန်လည် ရောက်ရှိလာသူ အမျိုးသမီးများအပါအဝင် အမျိုးသမီး အားလုံး ညီတူညီမျှပါဝင်နိုင်ရေး အတွက် လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ ဤရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ရောက်ရှိရန် ယာယီအထူးတိုင်းတာလုပ်ဆောင်ချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။

- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပပျောက်ရေး သဘောတူညီချက်စာချုပ်(CEDAW) ၏ အပိုဒ် ၁၄ နှင့် ၄င်းစာချုပ်ပါ အထွေထွေ အကြံပြုချက် အမှတ်စဉ် ၃၄ အရ မြေယာသိမ်းဆည်းမှု များကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ မြေမြှုပ်မိုင်းပြဿနာများကြောင့် သော်လည်းကောင်း နှင့်အခြားသော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကြောင့် သော်လည်းကောင်း ကျေးလက်ဒေသအတွင်းနေထိုင်သောအမျိုး သမီး များကို ထိခိုက်စေသောအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာစိုးရိမ်မှုများဖြစ်သည့်ကိစ္စများအား ဖြေရှင်း ရ ပါမည်။ ထိုသို့ဖြေရှင်းရာတွင် အမျိုးသမီးများအား ၄င်းတို့၏ ပညာရေး၊ နစ်သိမ့် ဆွေးနွေးခြင်း၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ခြင်း နှင့် လူမှုဘဝ လုံခြုံစေသည့် အစီအစဉ်များဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့ ရပါမည်။

- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပပျောက်ရေးသဘောတူညီချက်စာချုပ်(CEDAW) တွင်ပါဝင်သော ရွေးချယ်နိုင်သည့် ပဏာမသဘောတူညီချက် (OP-CEDAW)ကို မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ အနေ ဖြင့် အတည်ပြုသဘောတူ လက်မှတ်ရေးထိုးပေးခြင်းဖြင့် အမျိုးသမီးများသည် (CEDAW) ကော်မတီသို့ တစ်ဦးချင်းစီသီးခြား တိုင်ကြားစာပေးပို့နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပပျောက်ရေး သဘောတူညီချက်စာချုပ်(CEDAW) ၏ အပိုဒ် ၁၀၊ ၁၄(၂)-(ဃ)နှင့် ၄င်းစာချုပ်ပါ အထွေထွေ အကြံပြုချက် အမှတ်စဉ် ၃၄ အရ မြန်မာနိုင်ငံပညာရေးဝန် ကြီးဌာနနှင့် ကရင်ပညာရေးဌာနတို့သည် ဒေသခံပြည်သူများနှင့် တိုင်ပင်ပြီး ကျေးလက်ဒေသများ၌ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းများကို ပိုမိုဖွင့်လှစ်ပေးခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးငယ်များ လုံခြုံစိတ်ချစွာ အိုးအိမ်မကွာဘဲ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်း ပညာများကို ဆည်းပူးသင်ယူနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပပျောက်ရေးသဘောတူညီချက်စာချုပ် (CEDAW) ၏ အပိုဒ် ၁၀ နှင့် ၎င်းစာချုပ်ပါ အထွေထွေ အကြံပြုချက် အမှတ်စဉ် ၃ နှင့် ၁၉ များအရ မြန်မာ နိုင် ငံ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကရင်ပညာရေးဌာနတို့သည် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများတွင် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် အမျိုးသမီးများသည်လိင်သဘောသဘာဝအရထိခိုက်လွယ်မှုစသည်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သော အမြင်ဖွင့် သင်ခန်းစာများကို ထည့်သွင်းသင်ကြားစေသင့်သည်။
- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပပျောက်ရေးသဘောတူညီချက်စာချုပ်(CEDAW)၏ အပိုဒ် ၁၂၊ ၁၄(၂)-(ဃ) နှင့် ၎င်းစာချုပ်ပါအထွေထွေ အကြံပြုချက် အမှတ်စဉ် ၂၄၊ ၃၄ များအရ ကျေးလက်ဒေသနေ အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမရှိဘဲ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများ၊ အထူးသဖြင့် မိခင်နှင့် ကလေးများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများ ရရှိလက်လှမ်းမှီနိုင်ကြရန် မြန်မာနိုင်ငံ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကရင်ကျန်းမာရေးနှင့်လူမှုဖူလုံရေးဌာနမှ လုပ်ဆောင်ပေးရမည်။
- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းပပျောက်ရေးသဘောတူညီချက်စာချုပ်(CEDAW)၏အပိုဒ်၁၂၊၁၄နှင့်၎င်းစာချုပ်ပါ အထွေ ထွေ အကြံပြု ချက် အမှတ်စဉ် ၂၄၊ ၃၄ များအရ အမျိုးသမီးကျန်းမာရေးအသိပညာပေးခြင်းနှင့်ပက်သက်ပြီး ကျေးလက် ဒေသအတွင်းတွင်၎င်းကိုအကောင်အထည်မဖေါ်မီယုံကြည်စိတ်ချရသောဒေသခံကျန်းမာရေးလုပ်သားများကိုညွှန်ကြား၍ဒေသခံအမျိုးသမီးများနှင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပူးပေါင်းပြီးမှ လုပ်ဆောင်ရပါမည်။

တပ်မတော်၊ နယ်ခြားစောင့်တပ်နှင့် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင်လှုပ်ရှားနေကြသောတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများသို့ အကြံပြုချက်များ

- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့်ခွဲခြား ဆက်ဆံခြင်း ပပျောက်ရေးသဘောတူညီချက်စာချုပ်(CEDAW)၏ အပိုဒ် ၁ နှင့်၎င်းစာချုပ်ပါ အထွေ ထွေ အကြံပြု ချက် အမှတ်စဉ် ၃၀ အရ အမျိုးသမီးများအပေါ် ကျားမ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများ ဖြစ်ပွားမှုကို လျှော့ချရန်အတွက် လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် သာမန်ပြည်သူများ နေထိုင်ရာဒေသများ အနီးတွင် ပဋိပက္ခများ မဖြစ်ပွားစေရန် တတ်နိုင်သမျှ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ကြေငြာခဲ့သော ပဋိပက္ခများအတွင်း လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှုများ ရပ်တန့်ရေး နှင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီထုတ်ပြန်ချက် အမှတ်စဉ် ၁၃၂၅ (၂၀၀၀ခုနှစ်)၊ ၁၈၂၀ (၂၀၀၈ခုနှစ်)၊၁၈၈၈(၂၀၀၉ခုနှစ်)၊၁၉၆၀(၂၀၁၀ခုနှစ်)၊၂၀၁၆(၂၀၁၃ခုနှစ်)တို့မှကြေငြာချက်အတိုင်းပဋိပက္ခများအတွင်းအမျိုးသမီးများကိုအကာအကွယ်ပေးရပေမည်။
- အမျိုးသမီးများအပေါ် နည်းမျိုးစုံဖြင့်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ပပျောက်ရေးသဘောတူညီချက်စာချုပ်(CEDAW)၏ အပိုဒ် ၁၊ ၂ နှင့် ၎င်းစာချုပ်ပါ အထွေထွေအကြံပြုချက်အမှတ်စဉ်၁၉၊၃၃များအရကျူးလွန်ခံရသူအမျိုးသမီးများ၏အရှက်နှင့်ဂုဏ်သိက္ခာကိုလေးစားငဲ့ကွက်သကဲ့သို့ ကျားမ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်သူစစ်သားများကိုလည်း တရားမျှတ၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော တရားစီရင်ရေးစနစ်ဖြင့် တရားစီရင်သင့်ပေသည်။

မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နေသော ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့များသို့ အကြံပြုချက်များ

- ကျေးလက်ဒေသများရှိ အမျိုးသမီးများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ အထူးသဖြင့် မိခင်နှင့် ကလေးစောင့် ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ တိုးတက်လာစေရန် အစိုးရဝန်ထမ်း သားဖွားဆရာမများ၊ အရပ်လက်သည်များနှင့် ကျန်းမာရေးလုပ်သားများကို သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် လမ်းညွှန်မှုပေးခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် ကူညီထောက်ပံ့မှုများ ပေးရပါမည်။
- အမျိုးသမီးများပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ အပြန်အလှန် နီးနှောပြောဆိုခြင်းများနှင့် မိမိတို့ဒေသများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်များချခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များအားလုံးတွင်ပါဝင်နိုင်ကြရန်တိုက်တွန်းခြင်းများလုပ်ဆောင်ရာတွင်ကူညီထောက်ပံ့မှုများပေးသင့်ပါသည်။ဥပမာအနေဖြင့်အမျိုးသမီးများကို သင်တန်းများပေးခြင်းနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာအထောက်အပံ့များ ပေးခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏စွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ပေးရပါမည်။

မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းများကိုထောက်ခံအားပေးသော နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းများသို့ အကြံပြုချက်များ

- မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့တောင်ပိုင်းနှင့်ထိုင်းနယ်စပ်ဒေသများတွင်အမျိုးသမီးများအတွက်အဓိကလိုအပ်သောကျန်းမာရေးနှင့်ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် သင်တန်းနှင့် ထောက်ပံ့မှုများကို ဆောင်ရွက်ပေးနေသော၊ ကျားမ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှု ခံစားခဲ့ရသော အမျိုးသမီးများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသည့် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများကို အဓိကထားပြီး ရန်ပုံငွေများ ပေးအပ်ရပါမည်။
- အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်း အဆင့်ဆင့်များတွင်လည်းကောင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင်လည်း ကောင်း၊ အပြန်အလှန်နီးနှောတိုင်ပင်ခြင်းများတွင်တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံမှအမျိုးသမီးများတန်းတူညီစွာပါဝင်နိုင်ရန်လိုအပ်သောလုပ်ငန်းများကိုထောက်ပံ့ကူညီခြင်းနှင့်ရန်ပုံငွေများပေးအပ်ခြင်းလုပ်ရပါမည်။
- မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ကျေးလက်နေအမျိုးသမီးများအတွက် အထူးသဖြင့် မိခင်နှင့် ကလေးများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လုပ်ဆောင်နေသည့် အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကို ရန်ပုံငွေများပေးအပ်ခြင်းသင်တန်းများပေးခြင်းနှင့် စွမ်းရည်များမြှင့်တက်လာစေရန် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းစသည်တို့ကိုပြုလုပ်ရပါမည်။

အဓိကကျသော ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ

၁. မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးတို့အကြား ပဏာမ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှုရယူခဲ့သည့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှစ၍ ယခုအချိန်ထိ မြန်မာ နိုင်ငံအရှေ့ တောင်ပိုင်းရှိ ကရင်လူမျိုးများ နေထိုင်ရာဒေသများမှ ကရင်အမျိုးသမီးများက ၎င်းတို့အနေဖြင့် အစိုးရမှဦးဆောင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိ သောကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် သံသယရှိပြီး အယုံအကြည်မရှိကြောင်း ဆွေးနွေး တင်ပြ ကြပါသည်။ ထိုအမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အစိုးရအပါအဝင် အစိုးရထောက်ပံ့ သော စာသင်ကျောင်းများနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့် ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများမှ အစိုးရဝန်ထမ်းများအား ယခုအချိန်ထိ ၎င်းတို့စိတ်တွင် ယုံကြည်မှု ကင်းမဲ့ လျက်ရှိနေကြသေးသည်။

၂. ၂၀၁၂ခုနှစ်တွင်ရယူခဲ့ သော ပဏာမ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှုကြောင့် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ အချို့ဒေသများတွင် တိုက်ပွဲများ၊ ပဋိပက္ခများလျော့နည်းလာပြီး အမျိုးသားများ ကျေးရွာများသို့ပြန်လည် ရောက်ရှိလာကြသည်။ အကျိုးဆက်အနေနှင့် အမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာ သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရာထူးများမှ ဖယ်ရှားခံကြရကြောင်း အမျိုးသမီးအချို့တို့က ၎င်းတို့၏ တွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြကြပါသည်။ အမျိုးသားများအနေနှင့် ပဋိပက္ခများတွင်ပါဝင် နေခဲ့ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားဒေသများ သို့ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြခြင်းကြောင့် အမျိုးသမီးများက ကျေးရွာ သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရာထူးများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ကြရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၃. မူလတန်းလွန်ကျောင်းများရှားနှင့်အလှမ်းကွာဝေးခြင်း၊ ပြည့်စုံလုံလောက်သော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများ မြို့ပြများတွင်သာ ရှိခြင်းများသည် ကျေးလက်ဒေသများတွင်နေထိုင်ကြသော အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များသည် ထိခိုက်နစ်နာသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်စေပါသည်။ အကြောင်းမှာ ကျေးလက်ဒေသနေအမျိုးသမီးနှင့် မိန်းမငယ်လေးများအတွက် ခရီးသွားလာရာတွင် လုံခြုံမှုအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်မှုရှိခြင်းနှင့် မြို့ပြရှိ ပြည့်စုံလုံလောက်သော ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများသည်အဆမတန် များပြားသော ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၄. အစိုးရနှင့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးတို့မှ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပဏာမအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်ကိုသော်လည်းကောင်း နောက်ဆက်တွဲ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်ကိုသော်လည်းကောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး ဖြစ်သော်လည်း အမျိုးသမီးများ အနေနှင့် ၎င်းတို့နေထိုင်ရာ ဒေသများတွင် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ ဆက်လက် တပ်စွဲထားခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့ဘဝ အတွက် လုံခြုံမှုအပြည့်အဝ မရရှိသေးကြောင်းနှင့် အထူးသဖြင့် ကျား၊မအခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများ ပိုမိုများပြား လာနိုင်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ဤသို့ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများ ဆက်လက်တည်ရှိ နေခြင်းသည် အမျိုးသမီးများ စားဝတ်နေရေးအတွက် လယ်ယာစိုက်ခင်းများနှင့် တောများသို့သွားရောက်အလုပ်လုပ်ရန်သော်လည်းကောင်း စာသင်ခန်းများနှင့် ဆေးရုံ၊ဆေးပေးခန်းများသို့ သွားရောက်ရန်အတွက်သော်လည်း အဟန့်အတားများ ဖြစ်စေပါသည်။

၅. ၂၀၁၂ ခုနှစ် ပဏာမ အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး သဘောတူညီမှု ရယူပြီး နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့ တောင်ပိုင်း တစ်လျှောက်တွင် အဓိက ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသော ပြဿနာမှာ မြေယာ သိမ်းဆည်းခံရမှုပင် ဖြစ်သည်ဟု အမျိုးသမီးများက ထုတ်ဖော်ပြောဆို ခဲ့ကြပါသည်။ ဆက်လက်၍ အမျိုးသမီးများက မြေယာသိမ်းဆည်းမှုများသည် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများကို အလွန်ထိခိုက်နစ်နာ စေကြောင်းနှင့် မြေယာသိမ်းဆည်းခံရမှုများကို တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ ယန္တရားများကို ရယူပြီး အသုံးပြု ဖြေရှင်းရန်အတွက် ၎င်းတို့အနေဖြင့် လက်လှမ်းမမှီဘဲ အခက်အခဲများစွာ ကြုံတွေ့နေရကြောင်းကို မီးမောင်းထိုးတင်ပြထားပါသည်။

၆. စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သော အမျိုးသမီးများနှင့် အတန်းပညာနိမ့်ပါးသော အမျိုးသမီးများသည် သာမန် အမျိုးသမီးများထက် ကျား၊မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုများ ပိုမိုခံစားကြရကြောင်းကို ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့မှ ရယူထားသော သတင်းမှတ်တမ်းများတွင် အများအပြား တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုအမျိုးသမီးများသည် သာမန်အမျိုးသမီးများ နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အကြမ်းဖက်မှုများကို ပြန်လည်ခုခံတွန်းလှန်ရန် အင်အားနည်းပါးသည်ဟု ယူဆထားကြပါသည်။ ထို့အပြင် စိတ်ကျန်းမာရေး ခံစားနေရသူများအပေါ် ထားရှိသော မကောင်းမြင်မှုများ ကြောင့် ၎င်းတို့ခံစားရသော အကြမ်းဖက်မှုများကို တင်ပြတိုင်ကြားနိုင်ရန်နှင့် ဥပဒေ၏ အကာအကွယ်ကို ရယူရန်မှာ လွန်စွာခက်ခဲပါသည်။

၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင်စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းသည် လွတ်လပ်သော အဖွဲ့အစည်းတစ် ခုဖြစ်ပြီး ဒေသခံပြည်သူများအနေဖြင့် တွေ့ကြုံခံစားနေရသောအဖြစ်အပျက်များနှင့်လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုများကို စုဆောင်းမှတ်တမ်းယူနိုင်စေရန်သင်တန်းပို့ချပေးခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့်ထောက်ကူပစ္စည်းများပံ့ပိုးပေးလျှက်ရှိသည်။ထို့အပြင်ရရှိသည့်သတင်းအချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေပေးခြင်းနှင့် ချိုးဖောက်မှုများကို ကာကွယ်လျှက်ရှိသည့် ရွာသားများ၏ နည်းဗျူဟာများပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်၎င်းတို့နှင့်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုများလုပ်ခြင်းဖြင့် မြန်မာပြည်ရှိလူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန်ကြိုးပမ်းလျှက်ရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏လုပ်ငန်းများကို အသေးစိတ်သိလိုပါက www.khrg.org တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

KHRG ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့
ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ အသံများကိုမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း